

ANMELDELSER

«Ikke noe 'bla, bla' i Greta Thunbergs nye klimabok»

Greta Thunbergs nye klimabok er ikke noe «bla, bla». Sjeldent har jeg lest og forstått på et mer grunnleggende vis hvilken systemendring vi nå står overfor.

Vårt Land bruker cookies (informasjonskapsler) til å vise deg relevante artikler, personalisere annonser og forbedre nettstedet. Ved å benytte nettstedet aksepterer du at vi kan sette cookies i din nettleser.

Les mer om dette og hvordan du har kontroll over egne data i vår [personvernerklæring](#).

Jeg forstår

Få nyhetsbrev fra Vårt Land. Meld deg på [her!](#)

Det er med bange anelser jeg blar i *Klimaboka*, 446 sider lang. Kan dette bli annet enn plikt, langhalm og forutsigbarhet? Og hvordan skal den unge Greta Thunberg klare å holde meg i ånde, side opp og side ned, når jeg kjenner budskapet hennes så godt fra før? «Bla, bla», anklager hun verden for (under en klimatale i Milano i 2021), og mener at det kommende klimatoppmøtet i Egypt bare er et skuebrød.

Jeg klarer ikke denne negativiteten; det gir jo ikke noe håp. Jeg biter likevel tennene sammen og blar litt her og der. Og raskt skjønner jeg at det selvsagt ikke er Thunberg som har skrevet denne boka. Hun har alliert seg med over 100 forskere, aktivister, journalister og skribenter, og sammen presenterer de fem hoveddeler, med over 100 korte innlegg. Foran hver hoveddel skriver Thunberg en egen introduksjon.

Dette skaper straks en dynamikk. Artiklene er gode og poengterte, og alle sider av klimatematet er med. Ikke noe «bla, bla». Vi må selvsagt innom litt grunnleggende klimavitenskap. Så får vi vite om hvordan planeten vår nå endrer seg med ekstremvær, hvordan dyr og planter påvirkes og om isen som smelter rundt oss.

Hvilke konsekvenser har disse endringene på mennesket, spør neste hovedbolk, med tanke på matproduksjon, sykdomsutvikling, krig og fred og flyktningssituasjonen. Fjerde del tar for seg hva vi har gjort med denne kunnskapen, som egentlig har vært med oss fra i alle fall 1970-tallet. Her levnes beslutningstagere i den rike del av verden liten ære. Siste del spør hva vi så må gjøre, fra og med i dag.

Ikke uten håp

Ok, vi har kanskje hørt en del av dette før. Men det er likevel mye å hente her. Og det er fordi Thunberg er så intenst til stede gjennom hele boka. Og i sin egen tekst. Hun er konsekvent, og ikke uten håp, som en noen gang kan få inntrykk av når en hører henne i media. Hun priser demokratiet. Derfor er hun ekstra kravstor overfor våre egne samfunn. Vi har allerede økt gjennomsnittlig global middeltemperatur med 1,1 grad siden det vi kaller førindustriell tid. Det er farlig. Den store Parisavtalen fra 2015 har som mål at økningen må stoppe på mellom 1,5 til 2 grader celsius. Og likevel øker og øker utslippene globalt. Hvorfor er det slik? Og hvem står bak? Kan vi stole på politikerne våre? Artiklene i boka problematiserer, presenterer og konkluderer.

Thunberg selv er klar til å peke ut de skyldige. Hun er som Jesus i Tempelet. Også hun river ned «pengeutlånernes bord», i form av politikere, presse og andre i maktposisjoner som «skyves over ende» av Thunbergs insiterende tekst.

USA hevder å ha avdekket omfattende kinesisk spionasje

Sakprosa

Greta Thunberg

Klimaboka

464 sider, Cappelen Damm 2022

Rettferdighetskamp

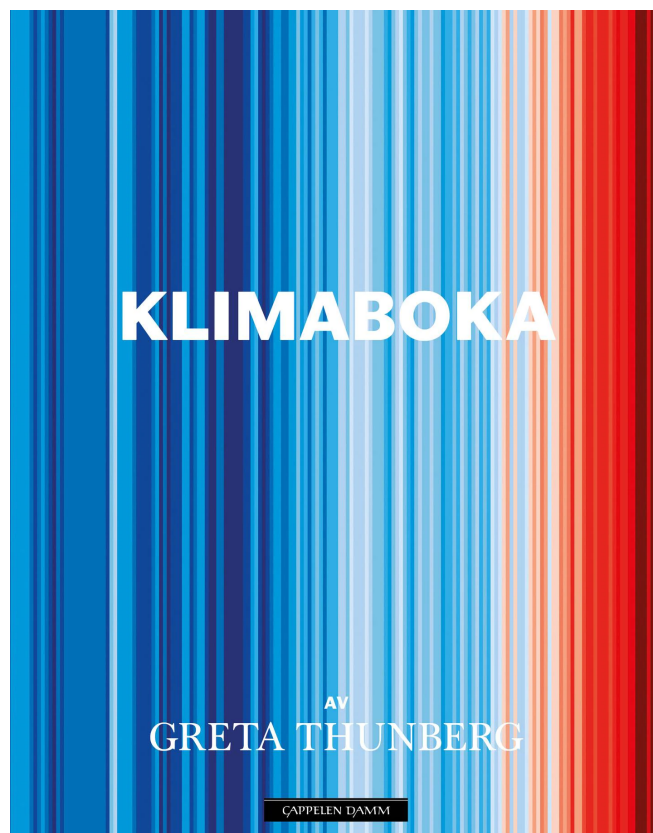
Vårt Land bruker cookies (informasjonskapsler) til å vise deg relevante artikler, personalisere annonser og forbedre nettstedet

Ved å benytte nettstedet aksepterer du at vi kan sette cookies i din nettleser.

Les mer om dette og hvordan du har kontroll over egne data i vår [personvernerklæring](#).

Jeg forstår

hun om hvor statuene og historiene om indianerne, urfolket, er. De som svensker og andre innvandrere var med på å uttrykke. Så spør hun om hva svenskene har gjort for ugagn i Nord-Sverige, mot samene.

Artiklene er gode og poengterte, og alle sider av klimatemaet er med.

— Andrew P. Kroglund

Perspektivet utvides til mennesker i det fattige sør, som i sin tid ble utsatt for kolonialisme og vold, mens den rike verden ble industristater med massive utslipp. I dag står deres 3 milliarder etterkommere for noen få prosent av de globale klimagassutslippene. Men det er likevel de som nå rammes hardest av klimaendringene. Mens vi fortsetter som før. Utslippene våre øker, og vi regner ikke engang inn i klimaregnskapet alt vi eksporterer via oljen, og det vi importerer via produkter fra sør. Klimaendringer er i bunn og grunn en kamp for en mer rettferdig verden, der rike land og rike folk må ta ansvaret som historisk tilhører oss.

d har reist opp en profet i Greta Thunberg

Thunberg vil bidra til å endre de sosiale normene våre, når hun skriver: «Hvordan kan vi i det hele tatt gripe fatt i en krise som så grunnleggende er skapt på grunn av urettferdighet, hvis vi ikke får lov til å snakke om moral, rettferdighet, ansvar, skam og skyld? Det kan vi ikke. 90 prosent av denne kumulative krisen er skapt allerede. Den er allerede oppe i atmosfæren, og det må det avlegges regnskap for. Derfor må vi endre de sosiale normene våre fullstendig».

Vi får derfor repetert en del ganger hvordan vi blir utsatt for vellykkede strategier for å «forsinke, splitte og distrahere» oss i den «kulturkrigen» som nå hersker. Vi blir utsatt for stadige grønnvaskingskampanjer fra fossilindustrien. Og pressen tar ikke

Vårt Land bruker cookies (informasjonskapsler) til å vise deg relevante artikler, personalisere annonser og forbedre nettstedet

Ved å benytte nettstedet aksepterer du at vi kan sette cookies i din nettleser.

Jeg forstår

Les mer om dette og hvordan du har kontroll over egne data i vår [personvernerklæring](#).

Det er tre norske forskere blant de over 100 bidragsyterne, og de fleste av artiklene er svært interessante i seg selv. Jeg noterer meg at boka godt kunne ha tatt med en artikkel om hvordan historiske klimaendringer har påvirket sivilisasjonens utvikling, og hva vi eventuelt kunne lære av det i dag. Likeledes kunne boka ha tjent på et motperspektiv når det gjelder tesen om at «klima fører til mer krig og konflikt». Det norske fredsforskningsmiljøet er en viktig motstemme i akkurat den debatten.

Det viser alvoret for verdens insekter»

Men dette er detaljer. Et av de beste kapitlene, for min del, er skrevet av Kate Raworth, kjent for sin «smultringteori», som forsøker å ta innover seg både det sosiale, økonomiske og det økologiske aspektet i samfunnet vårt. Her er det gode eksempler på skritt vi må gå på veien mot et lavere forbruk, uten at det går utover livslykken vår, kanskje tvert imot. Og det er ofte storbyer som leder an i denne kampen, som Amsterdam. Byen har forpliktet seg til en 50 prosent sirkulær økonomi innen 2050. Og de, og andre byer, har forbudt visuell forurensning, i form av glorete reklameplakater. Annonserenes makt kuttes, med andre ord. Det er et bidrag til å eliminere overdrevent forbruk.

Dette har kostet. Men som Thunberg selv skriver, folkeopplysning er avgjørende.

— Andrew P. Kroglund

Her hjemme skjer det også mye spennende på miljøsidene i Oslo, og byen har fått et navn internasjonalt. At det går tregere nasjonalt, er en annen sak. Regjeringen vil jo som kjent «utvikle, ikke avvike» norsk petroleumsindustri. Det gjør de blant annet ved å gå vurdere konsesjon til et nytt oljefelt, kalt Wisting, 300 km ut i isødet nord for Finnmark. Lest opp mot denne boka vil en regjering som eventuelt går inn for det, være å betrakte som kriminelle. De begår en åpenbar forbrytelse mot kommende generasjoner.

Hjerte og hjerne

Ved å stille seg utenfor det etablerte, når Thunberg gjennom *Klimaboka* frem til både hjerte og hjerne, i alle fall gjelder det for meg. I tillegg er boka bent frem lekker, med flotte illustrasjoner. Dette har kostet. Men som Thunberg selv skriver, folkeopplysning er avgjørende. Budskapet må nå frem.

Denne boka kommer til å finne veien inn i mange hjem. Er dette den nye Bibelen?

Klima Greta Thunberg Bok Klima og miljø

Andrew Kroglund

Skribent, samfunnsdebattant og forfatter. Kroglund anmelder sakprosa for Vårt Land.

